

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.023.05.2021

Zarząd
KROSS Spółka Akcyjna
Ul. Leszno 46
06-300 Przasnysz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/018 Efekty wybranych działań państwa podejmowanych w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	KROSS Spółka Akcyjna, ul. Leszno 46; 06-300 Przasnysz ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zarząd uprawniony do reprezentowania Spółki w składzie: dwaj członkowie Zarządu łącznie lub członek Zarządu łącznie z prokurentem W latach 2020-2021 (do 30 listopada) w skład Zarządu Spółki wchodziły następujące osoby: Prezes Zarządu: od 1 lipca 2021 r. - Andrzej Filip Wojciechowski, do 30 czerwca 2021 r. - Zbigniew Sosnowski; Wiceprezes Zarządu: od 1 lipca 2021 r. - Kacper Sosnowski, do 30 czerwca 2021 r. - Andrzej Filip Wojciechowski; Wiceprezes Zarządu: od 1 października 2020 r. - Michał Szlachetka, do 30 września 2020 r. - Radosław Nowak; Członek Zarządu: od 9 września 2021 r. - Maciej Kulik, do 4 listopada 2020 r. - Łukasz Hadyś; Członek Zarządu: od 1 lipca 2021 r. - Jacek Bugaj, do 30 czerwca 2021 r. - Kacper Sosnowski. Funkcję Prokurenta pełniła Anita Romasz (z przerwą od 1 marca do 23 czerwca 2021 r.). (akta kontroli str. 5-6 i 12)
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczenie środków publicznych otrzymanych w ramach instrumentów pomocowych przeciwdziałających skutkom COVID-19
Okres objęty kontrolą	2020 r. – I połowa 2021 r. W przypadku, gdy będzie konieczne uzyskanie danych porównawczych lub zbadanie zdarzeń mających wpływ na działania podejmowane przez kontrolowany podmiot po rozpoczęciu wystąpienia COVID-19 lub będących ich skutkiem, kontrolą mogą być objęte dowody dotyczące zdarzeń, jakie nastąpiły w okresach wcześniejszych i późniejszych.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 pkt 5 oraz 5a ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Wanda Dąbrowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/178/2021 z 4 listopada 2021 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej także: KROSS, Spółka.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Spółki w zakresie wnioskowania, wykorzystania i rozliczenia środków publicznych otrzymanych w związku z przeciwdziałaniem skutkom epidemii COVID-19.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W okresie objętym kontrolą Spółka skorzystała z pomocy udzielonej ze środków publicznych w łącznej kwocie 46 368,7 tys. zł w ramach dwóch instrumentów pomocowych: dofinansowanie wynagrodzeń pracowników z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych⁴ w kwocie 1 368,7 tys. zł⁵, w związku z obniżonym wymiarem czasu pracy w następstwie wystąpienia COVID-19, przyznane na podstawie art. 15g ustawy z dnia 2 marca 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*⁶ oraz pożyczki płynnościowej w kwocie 45 000,0 tys. zł, otrzymanej w ramach rządowego programu *Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm*⁷.

Wnioski w sprawie udzielenia ww. wsparcia skierowane odpowiednio: do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie⁸ i Polskiego Funduszu Rozwoju S.A.⁹ były kompletne oraz zawierały rzetelne informacje. Otrzymane środki zostały wykorzystane przez Spółkę zgodnie z przeznaczeniem wskazanym w zawartych umowach, a niewykorzystana część środków w wysokości 59,1 tys. zł (z FGŚP) została terminowo zwrócona na rachunek WUP. Rozliczenia otrzymanych środków były przekazywane do WUP i PFR S.A. w terminach oraz w zakresie wynikającym z zawartych umów, a także przedstawiały rzeczywisty stan ich wykorzystania.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieinformowania na bieżąco WUP o zmianie w zatrudnieniu dziewięciu pracowników, których wynagrodzenia podlegały dofinansowaniu, co miało wpływ na wysokość transz wypłacanego dofinansowania przez WUP oraz nieodprowadzenia przez Spółkę należnych odsetek od zwróconej kwoty dofinansowania, niewykorzystanego na jednego z pracowników zgłoszonych we wniosku o dofinansowanie ze środków FGŚP. Nieprawidłowości te nie miały jednak wpływu na wysokość, prawidłowość wykorzystania i rozliczenia otrzymanego ze środków FGŚP wsparcia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczenie środków publicznych otrzymanych w ramach instrumentów pomocowych przeciwdziałających skutkom COVID-19

Opis stanu
faktycznego

KROSS S.A. powstała w wyniku zmiany formy prawnej KROSS Sp. z o.o. z dniem 15 grudnia 2004 r. W latach 2020 – 2021 (I półrocze) podstawową działalnością Spółki była produkcja rowerów i wózków inwalidzkich (PKD 30.92.Z).

(akta kontroli str. 3-7, 191, 359)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: FGŚP.

⁵ Kwota ta została w całości wykorzystana.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm. – dalej: ustawa COVID-19.

⁷ Program rządowy wdrożony na podstawie art. 21a ustawy o systemie instytucji rozwoju z dnia 4 lipca 2019 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1010) oraz Uchwały Rady Ministrów nr 51/2020 z 27 kwietnia 2020 r.

⁸ Dalej: WUP.

⁹ Dalej: PFR S.A.

W okresie objętym kontrolą Spółka ubiegała się o uzyskanie pomocy finansowej ze środków publicznych w ramach instrumentów pomocowych przeciwdziałających skutkom COVID-19, tj.:

- dofinansowania ze środków FGŚP wynagrodzeń pracowników, w związku z obniżonym wymiarem czasu ich pracy w następstwie wystąpienia epidemii COVID-19, udzielonego przez WUP w ramach instrumentu, o którym mowa w art. 15g ustawy COVID-19 (jeden wniosek na kwotę 1 427,8 tys. zł¹⁰);
- pożyczki płynnościowej ze środków PFR S.A. w ramach programu rządowego *Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm* (dwa wnioski na łączną kwotę 134 000,0 tys. zł¹¹, tj. wniosek z 17 czerwca 2020 r. na kwotę 69 000,0 tys. zł (ostatecznie odrzucony) oraz wniosek z dnia 6 listopada 2020 r. na kwotę 65 000,0 tys. zł).

(akta kontroli str. 15-16)

Spółka uzyskała wsparcie finansowe w kwocie ogółem 46 427,8 tys. zł, tj. 1 427,8 tys. zł ze środków WUP (100% kwoty wnioskowanej) oraz 45 000,0 tys. zł ze środków PFR S.A. (69,2% wnioskowanej kwoty 65 000,0 tys. zł).

(akta kontroli str. 15 i 17)

1. Wniosek o przyznanie środków z FGŚP został złożony do WUP w dniu 4 maja 2020 r.¹² i dotyczył dofinansowania wynagrodzenia pracowników oraz pokrycia składek na ubezpieczenia społeczne dla 274 osób, w kwocie ogółem 1 427,8 tys. zł przez okres trzech miesięcy, począwszy od dnia 7 kwietnia 2020 r.

Do wniosku dołączono wymagane załączniki, m.in.:

- kopię porozumienia zawartego w dniu 6 kwietnia 2020 r. pomiędzy Spółką, a przedstawicielami pracowników KROSS, w sprawie obniżenia czasu pracy o 20%, nie więcej niż do 0,5 etatu w okresie od 7 kwietnia do 7 lipca 2020 r.¹³;
- wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń wypłacanych z FGŚP, zgodnie z wzorem udostępnionym przez WUP;
- pisemne oświadczenia Spółki, iż:
 - nie zalegała ona z regulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy do końca III kwartału 2019 r.,
 - w okresie kolejnych dwóch miesięcy liczonych od 1 lutego 2020 r. obroty gospodarcze Spółki (w ujęciu wartościowym) spadły nie mniej niż o 15%, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego,
 - wniosek nie obejmuje pracowników, którzy w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku uzyskali wynagrodzenie wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

(akta kontroli str. 21-45)

¹⁰ Wniosek złożony 8 kwietnia 2020 r. i ostatecznie skorygowany 4 maja 2020 r.

¹¹ Wniosek z 17 czerwca 2020 r. na kwotę 69 000,0 tys. zł i wniosek z 6 listopada 2020 r. na kwotę 65 000,0 tys. zł.

¹² Wniosek był dwukrotnie uzupełniany i modyfikowany (29 kwietnia i 4 maja 2020 r.) w zakresie liczby osób wskazanych do dofinansowania i kwoty dofinansowania.

¹³ Zgodnie z treścią porozumienia obniżonym wymiarem czasu pracy objęci zostali pracownicy w trzech grupach zawodowych (produkcja bezpośrednia, produkcja pośrednia/funkcje okołoprodukcyjne oraz administracja), z wyłączeniem pracowników objętych zwolnieniami grupowymi, niezależnie od tego, czy ich umowa o pracę wygaśnie wskutek wypowiedzenia czy wskutek porozumienia zawartego na podstawie ustawy o zwolnieniach grupowych.

Analiza dokumentów źródłowych stanowiących podstawę informacji zawartych we wniosku o przyznanie świadczeń z FGŚP wykazała, że Spółka spełniała warunki określone w art. 15g ustawy COVID-19. Obroty gospodarcze Spółki (przychody) w miesiącach luty i marzec 2020 r. spadły o 30% w odniesieniu do analogicznych miesięcy 2019 r. (przychody w lutym i marcu 2019 r. wyniosły 71 229,2 tys. zł, a w lutym i marcu 2020 r. 49 897,7 tys. zł).

(akta kontroli str. 18-19)

Z informacji uzyskanej z Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że na koniec III kwartału 2019 r. Spółka nie posiadała zaległości wobec ww. instytucji. Do objęcia dofinansowaniem zostali wskazani pracownicy, których wynagrodzenie w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku nie przekraczało 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku¹⁴.

(akta kontroli str. 38-41, 523 i 541)

Umowa o wypłatę świadczeń ze środków FGŚP na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników objętych obniżonym wymiarem czasu pracy w następstwie wystąpienia COVID-19, zawarta pomiędzy KROSS a WUP, obowiązywała od dnia 20 maja 2020 r.¹⁵ Przyznane środki Spółka otrzymała w trzech równych miesięcznych ratach po 475,9 tys. zł w dniach: 20 maja, 15 czerwca i 15 lipca 2020 r.

(akta kontroli str. 46-52 i 61-66)

W umowie Spółka zobowiązała się wykorzystać uzyskane wsparcie w kwocie 1 213,7 tys. zł na dofinansowanie wynagrodzenia 274 pracowników oraz na pokrycie składek na ubezpieczenie społeczne tych pracowników w kwocie 214,1 tys. zł, należnych od pracodawcy od kwoty dofinansowania do wynagrodzeń. W umowie Spółka zobowiązała się również, że w okresie pobierania przez pracowników świadczeń, o których mowa w art. 15g ustawy COVID-19, nie będzie rozwiązywała umów z ww. pracownikami z przyczyn nie dotyczących pracownika. Zgodnie z postanowieniami umowy, udokumentowania wykorzystania środków należało dokonać w terminie 30 dni po upływie okresu pobierania przez pracownika świadczeń dofinansowanych z FGŚP, poprzez złożenie do WUP dokumentów potwierdzających prawidłowość wykorzystania środków oraz potwierdzenie zatrudnienia pracowników, dla których przyznano ww. świadczenie przez okres wskazany w umowie. Spółka została zobowiązana też do powiadomienia WUP o każdej zmianie mającej wpływ na wysokość wypłacanych świadczeń, w terminie siedmiu dni roboczych od dnia uzyskania informacji o wystąpieniu takiej okoliczności.

Ponadto Spółka została zobowiązana do zwrotu niewykorzystanej części środków lub środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem na rachunek WUP w terminie 30 dni po upływie okresu na który uzyskała świadczenie.

(akta kontroli str. 47-52)

Spółka dokonała rozliczenia wykorzystania środków otrzymanych z WUP w dniu 17 sierpnia 2020 r. (tj. w terminie 30 dni od dnia otrzymania ostatniej transzy). Zgodnie z ww. rozliczeniem, w okresie objętym dofinansowaniem (od 7 kwietnia do 7 lipca 2020 r.) z przyznanych środków Spółka wykorzystła 1 368,7 tys. zł (tj. 95,9%), z czego na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników – 1 161,9 tys. zł i na pokrycie składek na ubezpieczenie społeczne pracowników – 206,8 tys. zł.

¹⁴ Zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, przeciętnego wynagrodzenia w I kwartale 2020 r. wynosiło 5 331,47 zł (M.P.2020.412).

¹⁵ Zgodnie z pismem WUP w Warszawie nr FGŚP.III.4220.713.2020.IM z 12 listopada 2020 r., datą początkową obowiązywania umowy jest data przekazania Spółce pierwszej transzy środków.

Do rozliczenia dołączono wykaz pracowników objętych pomocą, zbiorcze potwierdzenie odprowadzenia należnych składek do ZUS za każdy miesiąc, na który została przyznana pomoc oraz zbiorcze potwierdzenie częściowego odprowadzenia podatku dochodowego od osób fizycznych za kwiecień 2020 r.

(akta kontroli str. 53-60)

Niewykorzystana kwota dofinansowania w wysokości 59,1 tys. zł została w terminie (w dniu 17 sierpnia 2020 r.) zwrócona na rachunek WUP.

(akta kontroli str. 61-63)

Zarząd wyjaśnił, że niepełne wykorzystanie otrzymanych środków wynikało przede wszystkim z absencji chorobowych pracowników powodujących obniżenie wartości dofinansowania, urlopów bezpłatnych udzielonych na wniosek pracownika, rozwiązania umowy o pracę oraz przejścia pracownika na obszar, gdzie nie obowiązywało zmniejszenie etatu.

(akta kontroli str. 548)

WUP, pismem z dnia 30 października 2020 r., poinformował Spółkę, że wstępna weryfikacja rozliczenia została zakończona wynikiem negatywnym z powodu braków w dokumentacji, tj.:

- dokumentów potwierdzających przelewy wynagrodzeń pracowników lub wyjaśnienie braku takich przelewów, których osób dotyczą i za jakie okresy (liczba przelewów w maju, czerwcu i lipcu mniejsza niż liczba pracowników we wniosku),
- wyjaśnienie tytułów przelewów zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za każdy miesiąc otrzymania pomocy oraz załączenie potwierdzenia lub wyjaśnienie dotyczące braku takich przelewów (maj, czerwiec, lipiec).

(akta kontroli str. 67-68)

Spółka w wyznaczonym terminie przekazała brakujące dokumenty, w tym informację z właściwego Urzędu Skarbowego o nadpłacie podatku dochodowego w kwocie 131,6 tys. zł, powstałej w wyniku rozliczenia za 2019 r. i uznania jej na poczet zobowiązań z tytułu podatku dochodowego za okres od lutego 2020 r. do momentu wykorzystania nadpłaty. Z przekazanych dokumentów wynikało, że zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące maj, czerwiec i częściowo lipiec 2020 r. były regulowane poprzez rozliczanie nadpłaty za 2019 r.

(akta kontroli str. 69-187)

W ww. okresie Spółka w formie refundacji rozliczyła zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych w kwocie ogółem 118,5 tys. zł, z czego kwota 71,9 tys. zł dotyczyła zaliczek od dofinansowania pracowników wskazanych w umowie z WUP.

(akta kontroli str. 69 i 189)

Odnosnie do sposobu rozliczenia z WUP zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, Zarząd Spółki wyjaśnił, że umowa nie zawierała zapisów, z których wynikałoby, iż podatek ten nie może zostać uregulowany z nadpłaty z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w okresach sprzed obowiązywania umowy. Spółka skorzystała z rozliczenia nadpłaconych składek poprzez kompensatę, co stanowi jeden ze sposobów wygasania zobowiązań podatkowych zgodnie z art. 76 §1 Ordynacji podatkowej. Do czasu zakończenia kontroli, WUP nie odrzucił tej formy rozliczenia.

(akta kontroli str. 548)

Analiza dokumentów źródłowych stanowiących podstawę rozliczenia środków¹⁶ wykazała, że dofinansowaniem zostali objęci pracownicy wskazani we wniosku

¹⁶ Dokumentacji kadrowej pracowników objętych dofinansowaniem, dokumentacji potwierdzającej wypłaty wynagrodzeń tym pracownikom, potwierdzenia przelewów odprowadzania składek ZUS, potwierdzenia odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy.

i umowie o dofinansowanie. W przypadku dziewięciu pracowników wystąpiły zmiany w ich zatrudnieniu, mające wpływ na wysokość poszczególnych transz dofinansowania ze środków FGŚP (co uwzględniono w rozliczeniu z WUP), polegające na:

- przebywaniu dwóch pracowników na urlopie bezpłatnym w okresie od 22 maja do 30 września 2020 r.;
- wypowiedzeniu umowy o pracę przez trzech pracowników (dwóch z dniem 31 maja 2020 r. i jeden z dniem 30 czerwca 2020 r.);
- rozwiązaniu umowy o pracę z dwoma pracownikami (przez pracodawcę z dniem 18 maja 2020 r. i za porozumieniem stron z inicjatywy pracodawcy z dniem 30 czerwca 2020 r.);
- rozwiązaniu umowy o pracę z jednym pracownikiem z upływem czasu, na jaki została z nim zawarta ta umowa (31 maja 2020 r.);
- zmianie wymiaru czasu pracy do pełnego etatu jednemu pracownikowi od dnia 25 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 188)

Zarząd Spółki wyjaśnił, że powodem rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę było wprowadzenie zmian organizacyjnych w obszarze montażu, w związku z trudną sytuacją spowodowaną COVID-19¹⁷. Pracownikowi zaproponowano w formie ustnej możliwość zatrudnienia na innym stanowisku (Kierownika linii) z niższym uposażeniem. Spółka w tym okresie nie prowadziła żadnego procesu rekrutacyjnego na równorzędnym stanowisku.

W przypadku rozwiązania umowy za porozumieniem stron z inicjatywy pracodawcy, powodem było naganne zachowanie pracownika, polegające na nieprzestrzeganiu ustalonych norm i zasad.

(akta kontroli str. 547-548 i 550)

Spółka zwróciła, na rachunek WUP, środki finansowe przeznaczone na dofinansowanie świadczeń pracowników, z którymi rozwiązała umowę o pracę przed upływem okresu dofinansowania.

(akta kontroli str. 61-63)

2. W dniu 17 czerwca 2020 r. KROSS wystąpił do PFR S.A. z wnioskiem o udzielenie wsparcia finansowego w formie pożyczki płynnościowej w kwocie 69 000,0 tys. zł. Wniosek został negatywnie zweryfikowany przez PFR S.A. i odrzucony¹⁸. Spółka nie odwoływała się od decyzji/nie składała reklamacji.

(akta kontroli str. 15 i 190-196)

Ponowny wniosek o przyznanie pożyczki płynnościowej w kwocie 65 000,0 tys. zł (wraz z wymaganymi załącznikami i oświadczeniami), złożony 6 listopada 2020 r., został przez PFR S.A. zweryfikowany pozytywnie.

(akta kontroli str. 197-404)

Z analizy dokumentów źródłowych, stanowiących podstawę danych zawartych we wniosku wynika, że Spółka spełniała wymogi i kryteria określone w „Regulaminie ubiegania się o udział w programie rządowym Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm”¹⁹, w tym m.in.:

- zatrudnienie w Spółce przekraczało próg zatrudnienia wymagany w §3 ust. 2 pkt b Regulaminu;

¹⁷ Zmiany organizacyjne polegały na ograniczeniu produkcji z trzech do dwóch linii montażowych. Do czasu wprowadzenia zmian pracownik zajmował stanowisko Kierownika Wydziału Montażu i pełnił nadzór nad trzema liniami produkcyjnymi.

¹⁸ PFR o negatywnej analizie wstępnej wniosku i jego odrzuceniu poinformował Spółkę 17 września 2020 r. W piśmie nie podano uzasadnienia decyzji.

¹⁹ Dalej: Regulamin.

- Spółka według stanu na 31 grudnia 2019 r. prowadziła działalność gospodarczą oraz nie zalegała z płatnościami podatków i składek na ubezpieczenia społeczne na dzień 31 grudnia 2019 r. i na dzień podpisania umowy pożyczki (6 maja 2021 r.) - wymóg §3 ust. 3 pkt a i b Regulaminu;
- na dzień składania wniosku Spółka nie była w likwidacji, upadłości lub restrukturyzacji na podstawie prawa polskiego (wymóg §3 ust. 3 pkt d Regulaminu);
- Spółka odnotowała spadek obrotów gospodarczych (przychodów ze sprzedaży towarów i usług) w ujęciu wartościowym, o co najmniej 25% w dowolnym miesiącu kalendarzowym po 1 lutego 2020 r. w porównaniu do poprzedniego miesiąca kalendarzowego, np. spadek obrotów w lipcu w porównaniu do czerwca wynosił 47%, a w sierpniu w porównaniu z lipcem - 45%.

(akta kontroli str. 18-20, 523 i 541)

Umowa pożyczki płynnościowej pomiędzy PFR S.A. a Spółką została zawarta w dniu 6 maja 2021 r. Zgodnie z umową, Spółce udzielono pożyczkę do kwoty 45 000,0 tys. zł, tj. do 69,2% kwoty wnioskowanej.

(akta kontroli str. 404-476)

Zarząd Spółki wyjaśnił, że decyzję o zmniejszeniu kwoty wnioskowanego dofinansowania Spółka podjęła, kierując się przede wszystkim swoją sytuacją finansową i dalszymi w tym zakresie prognozami, pozwalającymi uznać, że mniejsza kwota finansowania będzie wystarczająca dla zabezpieczenia planów Spółki. Decyzja Spółki motywowana była również wprowadzeniem przez PFR S.A. obowiązku ustanowienia zabezpieczenia pożyczki i wyborem przez PFR S.A., jako formy zabezpieczenia, zastawu na akcjach KROSS. Zgodnie z otrzymaną wyceną akcji Spółki, dla pożyczki w wysokości 65 000,0 tys. zł potrzebne byłoby ustanowienie jej zabezpieczenia ponad wyznaczony przez Właściciela Spółki limit 20% akcji, podczas gdy dla pożyczki w kwocie 45 000,0 tys. zł wystarczające było ustanowienie zastawu w ramach tego limitu. Mając na uwadze powyższe okoliczności, Spółka podjęła decyzję o zmniejszeniu wnioskowanej kwoty pożyczki. Uzgodnienia w tym zakresie prowadzone były pomiędzy przedstawicielami PFR S.A. i KROSS głównie w trakcie spotkań online.

(akta kontroli str. 546)

Zgodnie z umową, uzyskaną pożyczkę Spółka mogła przeznaczyć na:

- regulowanie zobowiązań handlowych,
- regulowanie wynagrodzeń wobec pracowników oraz osób zatrudnionych w Spółce na podstawie umów cywilnoprawnych,
- zakup towarów i materiałów (w tym zaliczki) lub innych kosztów operacyjnych, służących wytworzeniu produktu lub usługi świadczonej w ramach zwykłej działalności operacyjnej,
- regulowanie zobowiązań publiczno-prawnych.

Przyjęty harmonogram przewidywał spłatę pożyczki w kwartalnych ratach kapitałowych, począwszy od 30 czerwca 2021 r. do 30 września 2024 r. Ustalono stałe oprocentowanie pożyczki w skali roku dla każdego roku finansowania, równe marży właściwej dla tego roku finansowania, liczone od dnia zawarcia umowy pożyczki²⁰.

(akta kontroli str. 416-421)

KROSS 10 czerwca 2021 r. wystąpił do PFR S.A. z wnioskiem o jednorazową wypłatę pożyczki w kwocie 45 000,0 tys. zł. Wnioskowana kwota 21 czerwca 2021 r.

²⁰ Na dzień zawarcia raty odsetkowe wynosiły ogółem 991,9 tys. zł.

wpłynęła na wyodrębniony przez Spółkę rachunek bankowy, przeznaczony dla rozliczenia pożyczki PFR.

(akta kontroli str. 503-504)

W dniu 28 września 2021 r. Spółka wykorzystwała w całości otrzymaną pożyczkę na cele określone w umowie tj.:

- zakup waluty (USD, JPY) w celu dokonywania płatności zaliczkowych i regulowania bieżących zobowiązań handlowych o wartości 43 610,0 tys. zł;
- zapłatę zobowiązań handlowych w kwocie 1 390,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 505-516)

Zgodnie z umową, KROSS co miesiąc przekazywał do PFR S.A. tzw. „Pakiet informacyjny”²¹, obejmujący m.in. dane finansowe i operacyjne wykorzystania pożyczki oraz zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu podatków i składek ZUS, wg stanu na pierwszy dzień każdego kwartału kalendarzowego.

(akta kontroli str. 517, 527-535 i 537-539)

Do 30 listopada 2021 r. Spółka, zgodnie z harmonogramem, dokonała spłat dwóch rat kapitałowych wraz z należnymi odsetkami w kwocie ogółem 5 208,4 tys. zł (raty kapitałowe - 5 115,0 tys. zł i odsetki - 93,4 tys. zł). Na ww. dzień pozostały do spłaty raty kapitałowe w kwocie 39 885,0 tys. zł i odsetki w kwocie 898,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 518-521)

3. Na koniec okresów sprawozdawczych²² okresu objętego kontrolą, przychody Spółki wyniosły 278 580,0 tys. zł²³, 288 825,8 tys. zł²⁴ i 389 598,6 tys. zł²⁵, a zysk netto odpowiednio: 17 628,5 tys. zł, 8 803,4 tys. zł i 47 123,2 tys. zł. Średnioroczny stan zatrudnienia (w etatach) w ww. okresach wynosił 343, 330, 311, a liczba umów cywilnoprawnych odpowiednio: 33, 27 i 29.

(akta kontroli str. 20)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie trwania umowy dofinansowania wynagrodzeń pracowników objętych obniżonym wymiaru czasu pracy w następstwie wystąpienia COVID-19, w Spółce wystąpiła zmiana w zatrudnieniu dziewięciu pracowników wskazanych do dofinansowania, mająca wpływ na wysokość transz wypłacanych świadczeń. Spółka o ww. okolicznościach nie poinformowała WUP.

Zgodnie z §3 ust. 2 zawartej umowy, Spółka została zobowiązana do informowania WUP o zmianie okoliczności mających wpływ na wysokość wypłacanych świadczeń, w terminie 7 dni roboczych od dnia uzyskania informacji o ich wystąpieniu.

(akta kontroli str. 48, 188)

Zarząd Spółki wyjaśnił, że nie dopełniono ww. obowiązku z przyczyn wyłącznie organizacyjnych. Zarówno realizacja szerokiego procesu zwolnień grupowych, jak i obostrzenia związane z COVID-19 wpłynęły istotnie na tok pracy zespołu i realizacja ww. obowiązku nie została dopełniona.

(akta kontroli str. 547)

2. Spółka nie dokonała zwrotu należnych odsetek od kwoty niewykorzystanego i zwróconego dofinansowania ze środków FGŚP, w związku ze zwolnieniem pracownika z przyczyn leżących po stronie pracodawcy. Zgodnie z § 5 ust. 4

²¹ W postaci elektronicznej poprzez udostępniony przez PFR S.A. arkusz danych.

²² W Spółce obowiązywał rok obrotowy od 1 września do 31 sierpnia.

²³ Za rok obrotowy od 1 września 2018 r. do 31 sierpnia 2019 r.

²⁴ Za rok obrotowy od 1 września 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r.

²⁵ Za rok obrotowy od 1 września 2020 r. do 31 sierpnia 2021 r.

umowy zawartej z WUP, w przypadku wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika przed upływem okresu pobierania świadczeń dofinansowanych z FGŚP, Spółka została zobowiązana do zwrotu na rachunek bankowy WUP części środków, która była przeznaczona na dofinansowanie świadczeń tego pracownika wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonych od dnia przekazania środków.

Zarząd Spółki wyjaśnił, że Spółka dokonała zwrotu niewykorzystanych na pracownika środków (za okres 1.05 – 6.07.2020 r.) w kwocie 4 892,48 zł w końcowym rozliczeniu w dniu 17.08.2020 r., natomiast przy zwrocie nie dokonano naliczenia odsetek.

(akta kontroli str. 47-49, 148-149, 550)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o :

Wnioski

1. Wywiązywanie się z obowiązków umownych, dotyczących informowania instytucji dofinansującej o zmianach mających wpływ na wysokość naliczanych i wypłacanych świadczeń pomocowych.
2. Naliczenie i dokonanie zwrotu na rachunek bankowy WUP należnych odsetek od kwoty niewykorzystanego i zwróconego dofinansowania, w związku z rozwiązaniem umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

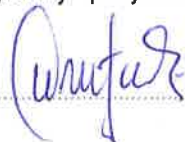
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 26 stycznia 2022 r.

Kontroler
Wanda Dąbrowska
główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie
z up.
Michał Musioł
p.o. Wicedyrektora